

Několik slov úvodem

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

možná jste zaznamenali určité zpoždění (především kolegové na Slovensku) s dodáním prvního letošního čísla našeho časopisu. Rozeslali jsme ho slovenským kolegům dosud jen v elektronické podobě, nyní dostávají obě čísla v tištěné podobě současně. Byl to „technický problém“ – dlouhé jednání se SÚKL a ŠÚKL a mnoha právníky o možnostech a formách, ve kterých se v našich zemích mohou objevovat inzertní sdělení. Jsem velmi rád, že se vše „v dobré obrátilo“ a potenciální problém byl zažehnán. Za zdržení dodávky tištěné formy se slovenským kolegům omlouváme.

Zatímco první letošní číslo bylo ze značné části věnováno problémům kostního metabolismu u pacientů s poruchou funkce ledvin, druhé je číslo – v souladu s edičním plánem – různorodější. Velmi dobře tak upozorňuje, že problematiku klinické osteologie nelze redukovat na primární osteoporózu. Náš obor má daleko širší přesahy, prolíná se mnoha dalšími obory. Je to pochopitelné. Pacienti jsou obvykle postiženi i jinými chorobami a jejich průběh může zasahovat také do metabolismu kostní tkáně a ovlivňovat jej a mnohdy to také dělá. Ale i porucha metabolismu kostní tkáně ovlivňuje jiné systémy organismu a mění je – a ne vždy k lepšímu (svaly jsou typickým příkladem). Doufám, že si osvěžíte a doplníte informace o metabolismu kostní tkáně u diabetiků, primární hyperparatyreózy a že si se zájmem přečtete i informace o Forestierově chorobě či benigním kostním nádoru. Osteologie se nemůže obejít bez komunikace a spolupráce s endokrinologií, revmatologií, ortopedií a dalšími odborníky.

Osobně jsem rád, že se objevují i články o potenciálním rozvoji a nových poznatcích v širším měřítku. Když jsem na XXII. kongresu českých a slovenských osteologů v Brně v roce 2019 měl tu čest přednést „Blahošovu přednášku“, kterou jsem věnoval epigenetice osteoporózy,

a především roli mikroRNA v ovlivnění metabolismu kostní tkáně. Domníval jsem se, že miRNA se brzy stanou novými nezávislými markery, ukazující jiné stránky kostního metabolismu, představují hluboký zásah do vnitrobuněčných dějů, a relativně brzy se prosadí i do klinické praxe. Pro lépe informované a vědecky zdatnější, než jsem já, není třeba připomínat, že epigenetika rychle získává větší a větší pozornost, že od „velmi jednoduché“ představy, že vše je dáno geneticky, tedy v základní genetické informaci, se posouváme k poznatku, že ta „šedá nekódující oblast“ v molekule DNA je nesmírně důležitá a náš život a naše zdraví ovlivňuje velmi zásadně. Jen to nejde do praxe tak rychle, jak jsem si myslel a jak bych si přál. Ale každý krok poznání nás posouvá dopředu, a i bez očekávání převratných objevů se nás a našich pacientů bude epigenetika jistě týkat.

Rád znovu připomenou, že se za pár dnů sejdeme na XXVIII. kongresu českých a slovenských osteologů, tentokrát v Brně. Jsem velmi rád, že zájem o osteologii stoupá a že letošní účast – jak napovídá počet přihlášených – bude velmi vysoká, a to jak účast lékařů a lékařek, tak zdravotních sester. Je to velmi potěšující a jsem přesvědčen, že kongres bude přínosný odborně, vědecky i lidsky a společensky. A nemohu opomenout ani opětovné pozvání na Světový kongres o osteoporóze, který bude v příštím roce v Praze. Podařilo se nám získat zcela mimořádnou podporu (především pokud jde o snížení výše registračního poplatku) pro členy SMOS, ale také pro zapojení do odborného vědeckého programu.

Teď si ale užijte léto, vydechněte a načerpejte síly do všeho, co nás čeká – a na shledanou na kongresu v Brně!

prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., Dr.h.c.

vedoucí redaktor